L. TROHA 1-7-44
122 SEATON ST.,
TORONTO, ONT.

EDINOST
206 Adelaide St. W.
Toronto, Ont.

Entered as second class matter at the Post Office Dept. Ottawa.

Edinost

CENA NAROČNINI:
Za eno leto $2.00
Za pol leta 1.25
Za ZDA. 3.00

NEODVISNO GLASILO KANADSKIH SLOVENCEV

Vol. 2 No. 45. Price 5c. TORONTO, ONTARIO FRIDAY JANUARY 28, 1944. Price 5 c. Leto 2. štev. 45.

Večje vojne akcije v Italiji

Peta ameriška armada je prekoračila Rapido reko in se utrdila na drugem kraju obrežja. Britanski oddelki se približujo Rimu.

Ameriška peta armada kakor trdijo poročila iz zavezniškega stana, je prekoračila reko Rapido v Cassino okraju, ter se utrdila na drugem kraju obrežja omenjene reke. Cassino je oddaljeno nekih 70 milj južnovzhodno od glavne prestolice Italije, Rima. Ista poročila trdijo, da so Nemci že evakuirali prestolico.

Napram poročilo iz Cairo ki pravi, da so drugi oddelki zavezniške armade nekih 19 milj od Rima. Toda slednje zaenkrat nj oficijelno potrjeno v kateri smeri napredujejo oddelki zavezniške armade na tem kraju bojne črte in sicer potem, ko so iznenadno in brez večjega odpora se izkrcali na obrežje ob Nettuno.

Ob Cassino se nadaljujo vroči boji. Dozdeva se, da so nacisti kljub svoji vztrajnosti zadržati položaj na tem kraju, že evakuirali Cassino pred vedno večjim pritiskom zavezniških čet.

Zavezniški letalci so izvedli nepretrgoma z nekoliko močnih letalskih eskadril in bombardiralj Francosko obrežje, važne objekte v Italiji in Balkanu. Posebno močno je prizadeto Francosko obrežje namenoma razbiti nacistične utrdbe pred splošno invazijo Zapadne Evrope.

SovjetskaUnija zavrnila posredovanje glede meja

Washington — Sovjetska Unija, kakor trdijo poročila iz Washingtona, je zavrnila v blagohotnem pojasnilo ponudo Združenih Držav, kot posredovalca glede meja med Sovjetsko Unijo in Poljsko.

Kot znano ubežna poljska vlada se je v tej zadevi obrnila za posredovanje na Vel Britanijo in Združene Države, da slednji posredujeta v tej zadevi med Sovjetsko Unijo in Poljsko.

Sovjetska vlada je pred nedavnim izjavila kot podlago glede vzhodnih meja, Curzon Črto, katero je sprejela mirovna konferenca na podlagi predloga zunajnega ministra Mr. Curzon, Vel. Britanije v letu 1919. Toda pri tem je enako poudarila važnost glede poljske vlade, katera naj bi bila prvič demokratična in drugič naklonjena dobrim odnošajem s

Kot znano v poljski vladi so sicer bivši ministri in veleposestniki, kateri só bili središče podžigom proti-sovjetske gonje vse skozi po prvi svetovni vojni. Kakšno stališče bi pri tem zavzela recimo Združene Države, če bi v Meksiko, bila vlada podobna Poljski? Več kot verjetno je, da bj v tem oziru zunajni posredovalci ne nudili vprid stvarem, ki se tičejo ne samo enega dneva; enega leta, ampak življenjskih stvari med dvema državam. Poleg tega nedvomno da bi Združene Države trpele tako stanje z mirnim očesom in ne glede na to, kakšna naj bo recimo vlada, če računamo na povojno dobo, mir in dobre medsebojne odnošaje.

POROČILOM UBEŽNE VLADE V KAIRO NI ZAUPATI

Lažnjiva Mihajlovičeva trdev da se bori proti Nemcev, tembolj je dokazano, da njegovi odvratni preostanki ..... tu in tam sodelujo z njimi.

London — Poročevalec za "News Chronicle" iz Caira, je v svojem poročilo trditve gen. Mihajloviča, ki so bile podane v javnost dne 11 januarja, da se njegovi oddelki uspešno bore proti nemških okupatorjev in da je pod njihovo oblastjo večji del osvobodilnega teritorija, ožigosal kot lažnjivo.

"Nobenega dokaza ni, da Nemci napadajo kjer koli Mihajlovičeve oddelke, pravi dopisnik "News Chronicle". Enako je neresnična izjava z dne 11 januarja ki pravi, kako velik del osvobojenega teritorija da je po njegovo oblastjo. Resnica pa je, da so njegovi oddelki razpršeni in izolirani v neznatnem ozemlju v južni Srbiji in Dinarskih Pplaninah skupno z Nemci. Severni del ozemlja je v rokah partizanskih oddelkov in tudi deloma Nemcev. V Črnigori je 60 odstotkov ozemlja pod oblastjo Partizanov, drugo pa Nemcev in Četnikov.

V Dalmaciji skoraj pogorje je v rokah nemških divizij in četnikov, kateri so resnično v oblasti Dinarskih Planin in tudj pod komando notornega sodelovalca Djuiča, sicer pa nikdar ožigosanega z strani Mihajloviča, kateri stražijo pota in železniške proge za Nemce.

Končno vodja Muslimanov, Huška, katerega se poveličuje v prej omenjeni izjavi, da je prešel z 2.000 Muslimanov k Mihajloviču, je eden od notornih vstaških zločincev.

Ta dejstva so zopet v podrobnosti razkrila in očistila ozračje vsled raznih izjav in napovedovanj. Vse kar je poglavitnega je to, da poročilom ubežne vlade v Cairo, ni zaupati", pravi dopisnik "News Chronicle".

Zahvaljeno bodi trezno mislečj jevnosti, poštenim in demokratičnim vrstam svobodoljubečega sveta, so lažnjiva poročila le grenak prigrizek onim silam, ki na varnem kujejo zaroto proti interesom naroda. Med temi silami, ki so drugače neznatne se nahaja zbor ubežne vlade. Delujmo pa toliko bolj vneto na polju narodne enotnosti, sloge in bratsva, da jih bodočnost ne le izloči, ampak pokopa!

KRATKA VEST

Ugled jugoslovanskih Partizanov je odjeknil širom sveta. Doznava se, da so v daljni Burmi, ki se nahaja pod okupacijo japonske vojske, tamkajšnji rodoljubi organizirali partizanske grupe, ki se bore proti osiščnemu osvajalcu.

Kdo bi sanjal da bo ime naših slavnih borcev v Jugoslaviji naletelo na odražanje celo v Aziji! To je zopet sijajen vzgled ogromnega ugleda ki ga uživa danes Jugoslavija po celem svetu zaradi epske borbe Narodne Osvobodilne Vojske.

Pregled bojevnih črt proti fašizmu

Rdeča Armada pognala nacistične Fritce 30 milj pri Leningradu in zavzela železniški spoj Krasnogvardeisk. Nad 50 tisoč nacistov pobitih in 6 tisoč vjetih.

Rdeča Armada je v zadnjih 10 dnevih pognala nacistične Fritce 30 milj pri Leningradu in prj tem močnem sunko docela osvobodila od obleganja to važno mesto. Njeni močni oddelki pod poveljstvom generaia Godorova, so potisnii sovražnika z tako bliskovito naglico in z tako močnim udarcem, da je odstopajoči sovražnik zapuščal za seboj kupe mrličev in ogromno količino vojne opreme.

V zadnjih desetih dnevih je bil njen plen, 619 težkih topov, vključno 454 minometov; 20 torpednih topov; 360 strojnic; 7.286 pušk; 60 tankov; 24 oklopnih automobilov; 173.000 granat; 85.000 min; 9 milijonov nabojev za puške; 350 trokov; 413 železniških vagonov s zalogami; 300 konjev; 65 skladišč z municijo in drugim orodjem.

Njeni oddelki so pa vničili za to dobo, 148 tankov; 200 težkih topov; 497 strojnic; 245 mino-metov; 901 trok; 30 municijskih skladišč; pet železniških vlakov; pet lokomotiv; 300 železniških vagonov in 200 dovažalnih vozil.

Zatem je kakor razvidno iz poročila, 55.000 nacistov pobitih in ranjenih ter 6.000 vjetih.

S zavzetjem važnega železniškega spoja Krasnogvardeisk, postavlja oddelke Rdeče Armade z severne strani in z južno-zapadne ob jezeru Ilmen, ne samo na važen in oblastveno strateški položaj, ampak nacistično armado v gotovo past. Razdalja po kateri bi imel sovražnik izhod je komaj nekoliko milj predno bi se ne spojlii oddelkj Rdeče Armade s severne in južno-zapadne strani, kakor je omenjeno. Tudi na drugih krajih raztegnjene bojne črte od Baltiškega do Črnega morja, je zabilježen uspeh in napredovanje oddelkov Rdeče Rrmade.

Iz drugih virov poročila pravijo, da so nacisti pričeli z evakuacijo v Poljski in Baltiško-Sovjetskih republik.

Argentinija pretrgala odnošaje s osiščem

To je nasledilo vsled očividne osiščne vohunske aktivnosti

Buenos Aures, 26 jan. — Predsednik Pedro Ramirez, je danes podpisal noto, katera vsebuje v kratkih toda objektivnih odstavkih obtožbo proti osiščne vohunske aktivnosti v Argentini in vsled tega ogroža ne samo dobre odnošaje z sosednjimi državami, ampak obenem narodni obstoj.

Predsednik Ramirez in minister za zunajne zadeve Alberto Gilbert, sta podala ob 8 uri zjutraj in sicer po vroči debati v parlamentu z strani opozicije, ki je vztrajno zagovarjala 'nevtralnost' in katerj načeljujeta general Gou in vodja Col. Juan D. Peron takozvane "delavske pomožne asosiacije", izjavo s katero so prekinjeni odnošoji z Nemčijo in Japonsko. Takoj nato sta izročena potna lista predstavništvom Nemčije in Japonske.

Množica ljudstva, ki se je zbrala pred vladnim poslopjem je sprejela to vest brez večjih demonstracij toda s odločnostjo borbe proti osišču.

Kakor je zadnjič poročano, Argentina je bila središče fašističnega vohunstva in intrig v zapadni Hemisfiri. Poleg že nacističnih organizacij, tudj domači naklonjeci fašizmu, so izvrševali nasilstva proti delavskega in progresivnega gibanja, seveda pod izgovorom "nevtralnosti". Toda pritisk javnega mnenja proti enostranski nevtralnosti in odločna vztrajnost naroda, je prisililo deloma fašističnj smeri naklonjenega generala Pedro Ramirez in njegovo vlado, da je slednja prekinila odnošaće z osiščem.

Nedvomno da bo ta korak Argentinije deloval tudi na Bolivijo, kjer je kot znano pred nedavnim izveden prevrat vlade z strani osišču naklonjenih generalov, katere vlada je bila priznana edino z strani Argentinije. Združene države in druge Latinsko Ameriške republike, niso priznale vlado v Boliviji.

Vsekakor zadovoljivo je, da je snet kljukastj križ iz poslopij nacističnega poslanstva v Buenos Aires, nedaleč poslopja vlade republike Argentinije, ter podan potni list osiščnim vohunom.

Partizani zgled ameriškemu narodu

Finačni minister Morgenthau hvali jugoslovanske prartizane v svojemů govoru za četrti "War Loan Drive"

Koliko je narastel ugled maršala Tita v ameriških uradnih krogih, je vidno iz govora ki ga je podal finančni minister Henry Morgenthau, intimni prijatelj in sodelavec predsednika Roosevelta, ob priliki otvoritve kampanje za četrti "War Bond Drive". V tem govoru, ki je bil patriotični apel na ameriški narod za večjo požrtvovalnost, je Minister Morgenthau izbral kot vzgled velikega rodoljubja borbo jugoslovanskih partizanov. Vojna bo dobljena, je dejal Morgenthau, kadar bo vsak tukaj smatral zmago "kot najvažnejšo stvar v svojem življenju, kot je to slučaj z Rusi, jugoslovanskimi Partizani in Kitajci, ki so bili primorani, da izkopljejo svoje žene in otroke iz ruševin svojih domov".

New York Times v svojem komentarju pravi, da je zanimivo zabeležiti, da Morgenthau ignorira Mihajloviča in jugoslovansko vlado in pride do logičnega zaključka, da je to uradno stališče ameriške vlade.

Doslej zaradi delikatnih diplomatskih ozirov naša vlada v Washingtonu, kakor tudi angleška in ruska vlada, še vedno previdno "priznavajo" vlado kralja Petra v Kairu, faktično in v vseh konkretnih praktičnih vprašanjih pa zavezniške sile priznavajo edino Narodni Osvobodilni pokret pod vodstvom maršala Tita in dr. Ribarja kot edino resničnega predstavnika jugoslovanskega naroda.

Sovj. komisija razkrila zločinstva pri Smolensku

Moskva — Posebna komisija ki raziskuje prizadeta zločinstva z stranj nemških fašističnih morilcev, je razkrila, da je bilo v gozdnem področju pri Katyn, 10 milj od Smolenska, pobito 11.000 Poljskih vojnih vjetnikov z strani Nemcev.

Komisiji načeljuje general poročnik, Nikolaj N. Burdenko, obenem član Komiserijata za narodno zdravje, kateri je podal gornjo izjavo ob svoji povrnitvi v Smolensk vred z drugimi člani komisije.

Ta zločinskj akt z strani nemških fašistov, je kot znano povzročil prekinitev diplomatičnih odnošajev med Sovjetsko Unijo in Poljsko ubežno vlado vsled tega, ker se je slednja sklicevala na podvrženo obtožbo precej dobro preračunano v Berlinu, ter zahtevala preiskavo z strani mednarodnega rdečega Križa. Sovjetska vlada je to obtožbo takoj v njenem izvoru ožigosala kot prekuhano v Berlinu, na podlagi storjenih zločinov z strani nemških fašistov in podvrženo Poljski vladi za nadaljevanje proti-sovjetske gonje. In "poljski panovi" kot razvidno so se bolj slastno oklenili izvora lažj iz Berlina, kakor pa recimo v tem slučaju izjavam Moskve.

Vsled tega je tudi tem lažje razumeti ponovna podžiganja spora radi vzhodnih meja med Sovjetsko Unijo in Poljsko. Toda, ko bo Poljski narod izrekel svojo besedo, katero že izreka v naporni borbi proti nemških okupatorjev, najbrž da bodo tudi "poljski panovi" postali sicer bolj trezni o resničnosti in narodni volji.

Delavci zahtevajo načrt proti brezposelnosti po vojni

Toronto — D. W. Foster, pomočni direktor odbora za razvrstitev delovne moči, je pred nedavnim izjavil, da bo junija meseca 100.000 izpuščenih iz vojne industrije. Taka izpustitev je že nasledila v Ottawi, Brantford, Welland, St. Catherines, Weston in tudi drugih proizvodnih centrih v Ontario. In ako se ne bo izdelalo načrta proti odpuščanju delavcev iz dela zdaj ko je vendar potrebno založiti vse za vojno proizvodnjo za zmago nad sovražnikom, bo to povzročilo resno situacijo brezposelnosti, je poudaril Mr. Dawson, predstavnik ladjedelskih delavcev.

Perečj so naši spomini na zgodnja leta 1930 in potem dalje do tekoče vojne. Precej prizadeti so bili delavci v tovarniških področjih in tudi drugod. Obenem so pa prizadeti in vznemirjeni že zdaj z večjim odpuščanjem iz dela, toda se ne žele povrniti v predvojno brezdelje in bedo, je pripomnil mestni odbornik Freed, ter dodal, da je potreben takojšen načrt proti brezposelnosti po vojni.

Vsled tega so delavska predstavništva v Torontu naslovila apel na mestnega župana Conby-a, da se pridružj delavski delegaciji ki je namenjena iti v Ottawo in predložiti vladnemu delavskemu departmentu načrt proti brezposlenosti in zaeno revizijo nezadostne mezdne lestvice vsled draginje živilskim potrebščinam.

Gornji zemljevid z močno zasenčenimi kraji, predstavlja osvobojene kraje v Jugoslaviji in borbo Narodne Osvobodilne Armade. Dočim manj in s znakom zasenčeni kraji, so pod oblastjo Mihajlovičevih četnikov. in nacistov.

Razno in vazno iz Kirkland Lake

Deset novih članov je pristopilo na zadnji seji društva št.1

Radio program, katerega je podalo za Štefan dan, tukajšne Pev. Društvo "Triglav", se je prav dobro obnesel in v zadovoljstvo poslušalcev. Temu pričujejo pohvalna pisma in tudi ustmene pohvale in zahvale, katere je društvo prejelo.

Večina njih tudi izraža, da bi se društvo žrtvovalo vsaj toliko, da bi podalo Slovenski radio program, ako ni mogoče več vsaj enkrat mesečno. Sicer se društvo zaenkrat ne more obvezati za redne programe, ali vse eno, za proti uslugo bo skušalo kaj primernega spraviti v zračne valove čim večkrat. Za vse čestitke in priznanja v imenu društva, najlepša zahvala.

Isto društvo je imelo svoj občni zbor dne 9 jenuarja tg. l. Odbor za leto 1944 je z malimi spremembami ostal isti. Najvažnejše kar je bilo zaključeno je to, **"da za deset-letni Jubilej obstoja društva, se priredi primerna proslava v obliki Koncerta in Banketa,** na dan 13-tega februarja t. l. zvečer v Francoski cerkveni dvorani.

Za dostojno in primerno zabavo, ter za primerno počast vseh gostov, na ta dan, se društvo kar najskrbneje pripravlja. Želja članstva je, da nas omenjeni dan obiščejo tudi naši stari veterani kateri se nahajajo v ne preveč odaljenih naselbinah, da bomo tako lahko skupno z pogledom v preteklost društva konstantirali razvoj in napredek, prve in najstarejše slovenske kulturne ustanove v Kanadi. Društvo vam zato kliče: **"Na veselo svidenje!"**

Odsek društva V. P. Z. Bled, št. 1, je tudi imelo svoj občni zbor še 19 dec. 1943. Tudi tukaj pri volitvah novega odbora, ni prišlo do kaj večjih sprememb. Med drugim najvažnejše je to, da je radi prevelike obremenitve napustil mesto odsekovega tajnika, sobrat John Kužnik, ker ga je zadnja izredna Konvencija izvolila na mesto in dolžnost, upravnega tajnika V. P. Z. Bled. V imenu našega odseka, naše čestitke! V upanju da bodeš zastavil vse svoje moči in zmožnosti za napredek in prospeh Zveze Bled, ter da bodeš sledil resnično geslo: "Sloga — Bratstvo!"

Tudi še ni bilo objavljeno, da odsek št. 1. VPZ. Bled, zbira posebni fond za pomoč stari domovini. Že na zadnji zabavi katere polovico čistega dohodka, je bil namenjen v to svrho. Nabralo se je v ta sklad $82.46. Po sklepu odsekove zadnje seje, bo ta vsota naložena v odsekovi blagajni vse dotlej, da bodejo poštne vezi odprte z staro domovino. Do tega zaključka se je prišlo na podlagi tega, da bo z temi prispevki v resnici pomagano pomoči potrebnim in ne, da bi iz krvavo prisluženih grošev zbranih za pomoč potrebnim, prišla kakšna vsota v roke, po ("hrvaško rečeno "štakoram), katere so se rešile iz goreče Jugoslavije, naj se nahajajo že kjer koli, v Cairo, Londonu ali pa pod tujo krinko na domačem ozemlju. Toda naj se povrnem k poročilu.

Za kvasno obrestovanje k tej vsoti se je enoglasno osvojil predlog Joe Francelja in sicer: "Da si odsek nabavi nabiralnik za pobiranje prostovoljnih prispevkov v prej omenjeno svrho". Članstvo odseka naj tega ne prezre na rednih mesečnih sejah, kjer bo nabiralnik postavljen v označeni namen.

Kampanja za pridobivanje novega članstva, katere načrt je sprejet na izredni Konvenciji dne 12-13-in 14 decembra pretečenega leta, bo trajala polnih šest mesecev. To je od 1 januarja do 30 junija 1944. To naj ne pozabijo in ne prezrejo rojaki, širom Kanade.

Odsek št. 1., v Kirkland Lake, je že prejel svoj prvi blagoslov označene kampanje z tem, ko je bilo na zadnji seji na novo sprejetih 10 članov v društvo. **A, se že priglašujo novi za prihodnjo sejo! Kaj na to porečete pri drugih odsekih?**

Upanje imam da bode enak blagoslov rosil tudi pri drugih odsekih po ostalih naselbinah; kjer so že osnovani in ne samo zato, ampak tudi tam kjer do danes še niso bili naši rojaki deležni te dobrote. Naj bi se pospešilo prebujenje z tem, da bi si ustanovili nove odseke, ker sedaj se nam nudi ugodnost, katere ne bode zopet tako kmalu, **Kaj pravite vi tam v Geraldtonu, Edmontonu, Calgary, Hamiltonu in drugod?** Izkoristimo priliko katera se nam nudi! Zavedajmo se našega resničnega pregovora: **"Da v skupnosti je moč"!** To pomeni v dobri organizaciji smo najbolj potrebni take moči v podporni Zvezi, katera nam stoji ob naši strani v pomoči v slučaju nesreče, stiske in potrebe. Torej ne odlašati temveč za vse podrobnosti in navodila se obrnite na upravnega tajnika Zveze, **John Kuznik, 89 Wood St., Kirkland Lake, Ontario.** On vam bo na uslugo in bo rade volje ustregel vašim vprašanjem.

V naselbinah kjer že obstoje odseki Zveze Bled, naj članstvo istih ne prespi ta dragoceni čas kampanje! Zavihajmo rokave ter naprej z delom za porast članstva! Oklenimo se kampanjskega gesla: **"Vsak član, ako ni mogoče dva, pa vsaj enega novega člana pridobiti v Zvezo"!**

Zveza, oziroma upravni odbor bo gotovo toliko prevdaren, da bo pripravil kakšne vrste priznanja onim, ki se bodo pokazali najbolj aktivni v tekoči kampanji. Mi se pa malo po zanimajmo, da bomo videli ob koncu, kdo bo odnesel zlato kolajno. Zato naj nas budi klic: **"Na noge junaki, dokler je zora"!**

Da bo poročilo imelo bolj privlačljiv zaključek, sporočam tudi to, da odsek št. 1., **priredi 30 januarja zvečer, "Maškaradni Ples",** v prostorih Jurija Medoš. Da o tem ne bomo razglabljali, ampak ako hočemo videti sijajne kostume, lepe in zastavne prsone, je najbolje da se te priredbe osebno udeležimo!

Za Odsek št. 1 V. P. Z. "Bled"

Matija Otoničar, tajnik.

POSLOVILNA VEČER

Sudbury — Tukaj v Sudbury zadnje dni je bilo vse polno razno vrstnih govoric. Dobrih in tudi slabih! Ker pa navadno so nam bolj všeč dobre, kakor pa recimo slabe, če tudi se moramo sprijazniti z slabimi ter iz njih izčrpiti gotove vzroke in da s tem sprečimo njihovo ponovitev, zaenkrat naj opišem deloma bolj dobre strani.

Namreč imeli smo hišno zabavo v nedeljo dne 16 januarja v korist kampanje Edinosti. Čisti dohodek od zabave je bil $86.45c.

Zabava je bila pri zelo znani in ugledni družini, Gorše. Zabavali se smo prav domače v prijazni in razpoloženi družbi pozno v noč. Namreč do 3 ure zjutraj! Marsikateremu ostane omenjena zabava v spominu ne le zaradi obilne vdeležbe, ter lepega dohodka vprid edinega slovenskega časopisa, katerega smo z veseljem učakali kot tednik, ampak je to bil poslovilni večer za njihovega sina, Jožeta, kateri je poklican k vojakom.

Mladi Jože Gorše, je bil priljubljen med tukajšno mladino in tudi starejši so videli v njemu izbornega mladeniča, kateri bo najša opora ne samo staršem, ampak tudi v družabno naprednem oziru v splošnem.

On se je precej zanimal za društvene in druge organizacijske stvari. Posebno ga smo s užitkom opazovali na odru pri igrah! Kajti bil je dober igralec.

Gotovo da ga je bilo še bolj potrebno v kanadski armadi, kakor pa recimo zaenkrat tukaj. Toda z njim smo zaenkrat izgubili v tem oziru nam skupno pomoč, dokler se ne povrne spet nazaj v našo sredino. Zato mu želimo vsi skupaj, srečno pot vsepovsod kjer koli se bo nahajal, kakor tudi srečno vrnitev k svojim staršem, bratom in sestram!

Torej tem potom se najlepše zahvaljujem vsem tistim, kateri so se udeležili zabave in poslovilnega večera!

Mary Smrke.

Le organizirani delavci lahko sprečijo vrnitev predvojne dobe

Val D'Or — Dne 16 januarja se je vršilo tukaj eno od največjih zborovanj od kar obstoja Val D'Or. Dvorana z 480 sedežev, je bila nabito polna udeležencev.

Prva govornica je bila Kay Carlin, katera je očrtala kako je potrebna danes unija in kako velikega pomena je, da so tudi žene in dekleta organizirane v unijo. Da se rama ob rami z moškimi člani unije bore za svoje delavske in tudi ženske pravice, posebno za enakopravnost spola.

Besede sestre Carlin, so imele res dober uspeh. Kajti v par dneh je uspela organizirati okrog 30 žensk v Val D'Oorju in Bourlamaque v takozvano, "Ladies Auxileries".

Drugi govornik je bil eden od najboljših in sicer v francoskem jeziku, brat Cotte. On je zelo aktiven unijski član in organizator. Njegov govor je imel velik upliv na vse zborovalce. Govoril je približno eno uro in pol.

Tretji in glavni govornik je bil R. H. Carlin, M. P. P., kateri je poslanec v provincionalni vladi Ontario, za volilno okrožje Sudbury. Brat Carlin nam je poleg potrebe delavske unije pojasnil obenem, kako velikega pomena je premagati fašizem. Dejal je: **"Današnja vojna je narodna vojna in zato je tudi potrebno, da bo narodna zmaga"!**

To so dokaj značilne besede, katerih pomen je življenjske vrednosti za narod in narode v splošnem.

Vemo da po končani vojni, ne bo potrebno vojaštva, kokor tudi ne orožja. Potem takem tudi vojna industrija ki zdaj obratuje z polno paro, bo v tem oziru nepotrebna. Poleg tega pa povrnjeno vojaštvo v civilno življenje. In kaj potem? Ali se naj podamo v predvojno dobo, to je na relifne miloščine? Ali bodo spet kolone brezposlenih delavcev se potikale iz mesta v mesto, za koščkom kruha, hrane in obleke? Ali se naj spet povrne notrajna nemirna doba za življenjski obstanek tisočev in tisočev?

Da, rojaki in rojakinje, to so resna vprašanja in lahko v bodočih mesecih pričamo armadi brezposelnih delavcev. Saj to že zdaj napovedujejo spričo tega, ko se vendar nahajamo pred največjimi nalogami za pobiti sovražnika na evropskem kontinentu, kakor tudi drugod.

Vsled tega govori se sicer dosti o raznih reformah, socijalnem zavarovanju; zavarovanju proti bolezni; zavarovanju otrok in večja pokojnina za onemogle in nesposobne za delo. Navidezno imenitne rasprave in govori. Toda ker nas težke preizkušnje uče, da so se razne reforme redko kdaj izpolnile le na podlagi parlamentarnih zborovanj, je potrebno da trezno razsodimo položaj na našem domačem frontu, kateri ni manj važen, kakor je na bojnem polju.

Edino organizirani delavci in tudi drugi sloji ki so za napredek kanadskega naroda, lahko sprečijo povrnitev sicer neljubih in težkih spominov na leta od 1933 do pričetka vojne. To pomeni, da moramo pospešiti našo aktivnost in delovanje za enotnost kanadskega naroda, kakor tudi organiziranje delavcev v delavske unije, C. I. O. in C. C. L., katera šteje danes okrog 6 milijonov članov. Mnogi od teh so v vojaški obleki, drugi pa v zadelju izdelujejo vse potrebno za bojno črto.

Torej, kakor je omenjeno, je skrajni čas da se sprijaznimo s resničnostjo, da so edino organizirani delavci in združen ter zedinjen narod, najbolj osnovna opora tako za zmago na bojni črti, kakor tudi za zmago potrebnih socijalnih in gospodarskih reform za povojno dobo, da se ne povrnemo v brezdelje, siromaščino in bedo.

Ne glede na versko in tudi ne politično prepričanje, kakor ne narodno, skupno moramo upreti vse moči na polju organiziranja delavskih unij, ter drugih narodnih in progresivnih ustanov v eno močno skupino, ki se imenuje narodna enotnost.

Nas skupno tepe bič in čutimo težke posledice radi ne sloge in razdora med delavci, raznimi strankami in narodnimi skupinami. Če pregledamo posledice vsega tega, dobimo kaj jasen odgovor, da smo skupno trpeli vsled nesporazuma in vsled kratkovidne sebičnosti. Na podlagi tega želi so dobiček delodajalci in bogatini! Delavec in kmet, sta pa bila obložena iz dneva v dan z večjimi težkočami za svoj življenjski obstanek. Skrajni je čas, da se sprijaznimo z resnostjo časa in tudi nalog posebno nas delavcev. Kdo drugi bo zagovarjal naše interese, kakor sami in tudi potom svojih delavskih predstavnikov, če je to v mestni — provincionalni ali pa federalni vladi. Pričakovati nekaj da pride samo ob sebi, brez večjega napora in brez organizacije, je porazno in pogibeljno stališče.

Delavci, če hočemo nekaj doseči, če hočemo da se ne povrnemo v dobo brezdelja, bede in siromaštva, tedaj je potrebno da smo organizirani in da potom svoje organizacije vzbujamo ter oživljujemo kjer koli mogoče ne glede na delo v tovarni, gozdu ali pa polju, slogo in enotnost naroda v splošnem.

Pri tem nam pride v poštev vrednost tako organizacija kakor tudi dober tisk kateri zagovarja naše interese. Zato ne odlašajmo pristopiti v delavsko unijo, progresivno in napredno organizacijo, ter povrh tega podpirati svoj časopis, kot najboljši organizator in voditelj za naše lastne delavske in narodne interese.

Mark Ferderber.

MALO NOVIC IZ TORONTA

Malo pozno se oglašam pa mislim si, bolje enkrat kakor nobenkrat. Začel bom z vremenom, kajti navadno ko je lepo vreme, tudi ljudje so nekam bolj veseli in razpoloženi. In res tukaj v Torontu, letošnjo zimo se ne more potožiti radi snega in mraza. Snega smo imeli le toliko, da vemo kako izgleda, mraza pa le za kratek čas 10 pod ničlo. Drugače je pa vreme skoraj nenavadno lepo in suho. Vremenski strokovnjaki pravijo, da se ne pomni takega vremena precej let v tej onterijski Metropoli, Toronto.

O božičnih praznikih je prejšnji dopisnik omenil, kako smo jih obhajali. Z eno besedo prišli in odšli so, da jih skoro ni bilo mnogo opaziti, razen trgovine, katera je bila izredno bogata v primeru prejšnih let. Trgovci so se imenitno zahvalili, da so imeli dobro trgovino. Drugih društvenih prireditev ni bilo. Praznovali smo tako rekoč praznike in novega leta dan, vsak na svojem domu s izjemo onih, ki so obiskali svoje znance in sorodnike.

Na novega leta dan, so bile kot navadno mestne volitve. Ker je o tem že poročano v Edinosti, omenjam le v toliko, ker sem bil sam prisoten celi čas volitev v enem volilnem okrožju. Zato mi je tudi toliko bolj znano, kako so se cepili delavski glasovi, mesto da bi bili združeni in poleg tega zastopani s delavskimi zastopniki v mestni upravi.

Ne vem ako so volitve imele kaj zveze z vlomilci, toliko pa vem iz mestnega časopisja, da so bili slednji precej zaposleni. Vlomili so tisti večer v stanovanje rojaka Rudy Zupan, kateri je bil z svojo družino pri prijatelju in so najbrž izkoristili ta usodni čas, za svoj zločinski posel. Da so imeli dovolj časa na raspolago je razvidno iz tega, da so v hiši obrnili vse na robe in pri tem dobili bogat plen tako v denarju, kakor tudi zlatnini in vojnih bondih. Zatem je bil napaden drugi rojak na cesti in tudi mu je vzeta precejšna vsota denarja.

Nekaj dni pozneje se je pa pripetilo sicer precej neprijetno voščilo v hiši enega našega rojaka, kateri pa ne želi da se imenuje njegovo ime. Toda vredno je, da zve javnost. Upam da ne bo dotični imel nekaj proti temu, če objavim ta slučaj vsled tega bolj površno.

Bilo je takole: Pri neomenjenem rojaku, je bila zbrana družba znancev. Kjer je pa družba, je tudi seveda pogovor in včasih na razne načine. Govori se recimo o enega ali pa drugega prepričanju, ali pa narodnosti. In tako je prišlo iz tega pogovora, da se je med njimi, ki je po rodu Nemec, hvalil kot je to pri njih po navadi odkar je prišel Hitler na oblast, o "njihovi superiornosti" nad drugimi narodi. Ker si je privoščil zaničljivo besedo proti Slovanom, češ, da Slovani niso izobraženi in da niso sposobni za drugo, kot za farmerje in hlapce, medtem ko je hvalil Nemčijo, i t. d., je dobil tako voščilo, da ni imel času pobrati svoj klobuk. Tako hitro ga je spravil hišni gospodar na cesto!

Žal da nisem bil navzoč temu dogodku. Nisem pretepač in tudi ne napovedujem, da je pretepanje poglavitno merilo za mir in sporazum v kakoršni koli družbi. Toda spričo tega slučaja, se človek ne more vzdržati posebno ko ve, kako strašne muke prenaša naš ubogi narod v starem kraju z strani nemških nasilnežev, da bi mirno poslušal nacistične agente, ki ponavljajo svojo umirajočo "superiornost" v besedah proti narodu, kateri je dokazal stokrat večjo vzdržljivost in junaštvo v vsih ozirih skozi dve leti.

Naš narod v zadnji dve leti je pokazal celemu svetu, svetal primer junaštva. Praznih rok, že dve leti se junaško upira do zob oboroženim nacističnim okupatorjem. Ali ni to priča njegove sposobnosti, ki je daleč večja po vojaških, narodnih in mednarodnih vprašanjih? O tem seveda ni dvoma! Prvič zato, ker naš narod je del združene borbe Zedinjenih narodov, za pravico naroda in človeštva, dočim so fašistični zločinci, le najčrnejši del zgodovine barbarizma.

Vedno je bil in tudi ostane napredek večja sposobnost, kakor pa nazadnjaštvo in nasilstvo. To resničnost pričamo zdaj na bojnih črtah v borbi proti fašistični tiraniji in nazadnjaštvu.

Ludvik Troha.

Pet let ječe za uroto

Toronto — Naiffe Stephen, je bil danes dne 26 januarja spoznan krivim na sodišču, kakor tudi Robert A. Allen in Robert Douglas zaradi zarote napram regulacijam National Selective Service, ker so zaposljevali delavce, ki so bili pod vojaškim naborom.

Sodnik, Mr. Hope je prečital obtožbo in izrekel obsodbo sicer, Naiffe Stephen na pet let, dočim sta Robert A. Allen in Robert Douglas obsojena vsak na štiri leta zapora.

R. A. Irvin, prejšni ravnatelj za okrajno registracijo, N. S. S., kateri je bil enako obtožen, je po sodišču spoznan nekrivim in rešen kazni.

Pozivljajo Toronto na tekmo

Sudbury — Tukaj pošiljam denar, ki je bil zbran v prid kampanji Edinosti, kakor sem omenila v prejšnem dopisu, pri našem rojaku Jožetu Gorše. Ker smo pa ob tej priložnosti tudi ugibali koga naj pozovemo na tekmo v tej kampanji, toda do pravega zaključka nismo prišli.

V mislih smo imeli Windsor! Res da je veliko in obmejno mesto, namreč meji s mogočno Ameriko. Toda zdel se nam je premajhen. Zatem smo se podali proti Vancouverju. Tudi ta se nam je zdel prvič nekoliko odaljen in smo domnevali, da bi s tem ustrašili F. Sodca in druge rojake tam, kajti večina kakor pravi France so na gozdnem delu in jih je le par za obrambo doma. Na Timmins pa nismo mislili! Poznamo to črvsto malo mestence, po svoji legi v področju zlatih rudnikov in tudi včasih hude sape, ki vleče s severnega tečaja. Zato si smo izbrali izmed vseh drugih lepše mesto! Mogoče bi vas trla radovednost, kako se imenuje to mesto? I, Toronto smo izbrali za našega tekmeca, kot prestolico največje pokrajine po prebivalstvu v naši novi domovini, tudi obenem našo Centralo. To je pač razlog, da smo prišli do tega sklepa in si drznemo napovedati boj našim junakom in junakinjam v Toronto.

Toronto, molči! Najbrž da se nekaj velikega kuha v shrambi in bomo morda imeli precej trdega opravka predno bomo izrekli, premagali smo!

Prednost do nagrade za zmago dajemo da jo izbere Toronto sam. Če bi ne bilo recimo nič drugega, potem priporočamo prirediti banket sicer najboljšim zbiralcem novih naročnin in za tiskovni sklad; vsakemu po en izvod najboljše knjige o Jugoslaviji, ki jo je spisal naš slavni pisatelj L. Adamič. To nagrado naj dobi zmagovalec, na račun premaganca!

Upamo da se Torontčani ne bodo ustrašili našega poziva. Prvič častno mesto skoraj zavzemajo z tem, da so na pragu Centrale tako za Edinost, kakor tudi Zvezo Kanadskih Slovencev. Edinost dobe dva do tri dni prej kakor mi, tudi druga poročila jim pridejo bolj v poštev zvedeti, kakor nam drugim v odaljenih naselbinah. Če vse to zberemo, tedaj nobenega dvoma ni, da so res na častnem položaju deloma z tem, ker je v njihnem mestu Centrala nas vseh. Zato niti ne pomišljamo, da bi ne prejeli sicer našo drzno ponudo za tekmovanje z nami. Če nas slučajno premagajo, smo pripravni priti v Toronto in jim prirediti "banket" na naš račun in podariti tudi Adamičevo knjigo njihnim najboljšim zbiralcem.

Pričakujemo odgovor v tem oziru!

S pozdravom vsem ki so dobre volje.

Mery Smrke.

Larder Lake $32.00 za fond Edinosti

Larder Lake — Tukajšni odsek Zveze Kanadskih Hrvatov in Slovencev, je priredil zabavo za fond Edinosti. Čistega dobička je bilo $29.51. Trije naročniki smo obnovili naročnine in par rojakov je darovalo še po en dolar za tiskovni sklad, kar skupno znaša vsoto $40.51.

Prav lepa hvala vsem, posebno bratom Hrvatom, ki so nam največ pripomogli k uspehu.

Tukaj je še par Slovencev, ki niso naročeni na list in kateri v tem ne vidijo računa. Mislim da moramo vsi vedeti, da brez podpore nas delavcev, ni obstoja delavskemu časopisu. Torej po želji omenjenih, bi mu morali kmalu zapeti pogrebno pesem. Toda z veseljem pa zasledujemo v zadnji številki lista v pregledu kampanje, da gre ravno nasprotno. Namreč, da list nepreduje tako v novih naročninah kakor tudi tiskovnem skladu. Mar ni nekaj veselega pri tem, ko človek vidi svoj obrambni napredek za narodne in kulturne stvari, to je, časopis za katerega smo gojili želje že zdavnaj.

Kot že zgoraj omenjeno, imamo tukaj odsek Zveze Kanadskih Hrvatov in Slovencev. Nadalje podružnico "Labor Progressive Party"! Vstanovljen je tudi unijski lokal C. I. O. Kot izgleda čakajo Larder Lake sicer lepši dnevi, če bodo delavci složni in sporazumni.

Tukaj v tej naši okolici je 9 zlatih rudnikov. Po bogastvu rude kakor tudi po velikosti je prvi, "Kerr Eddison". Potem takem tudi prednjači v zatiranju unijskega pokreta. Uporablja vse mogoče že znane trike in tem lažje, ker večina delavcev živi v njenem kompanijskem mestu "Virginia Town".

ŽIVLENJE V WINDSORJU

Windsor — Tukaj imamo letos izredno lepo zimo. Pred Božičem se je parkrat pokazal sneg, sedaj pa je prav lepo in brez snega in mraza tako da ne izgleda dosedaj da smo v zimskem času. Dasi pa v društvenih organizacijah pri nas precej dobro napredujemo o čem je že pogosto poročano.

Delavske razmere so tudi prilično dobre. V vojni industriji se dela s polno paro, plače so tudi precej dobre, skoraj gotovo najboljše v Kanadi. Pač pa je seveda tudi tako kot drugod, če se več zasluži več se odračuna napram raznim davkov tako da čeprav pri dobri plači, je le bolj majhen dohodek.

Sporočiti moram tudi sicer ne veselo vest, da se nahajata dva naša rojaka v bolnišnici, ki sta oba precej dobro znana po Northu, oziroma rudarskih naselbinah. Prvi je John Horvat, ki je v bolnici že skoraj tri mesece. Ponesrečil se je v tovarni na levo nogo tako, da se je moral podverči operaciji.

Drugi je Lojze Skodlar, ki je imel operacijo na slepiču. Obema se zdravje precej zboljšuje in jima želimo čim prej okrevanje. Oba sta člana društva "Slavček", V. P. Z. Bled, ki jima bo v veliko pomoč v njihovi nesreči.

Kot je že stari pregovor, da nesreča nikoli ne počiva, to bi si moral vsak dobro zapomniti in se zavarovati za slučaj nesreče. Človek pravijo pozna svojega prijatelja le takrat, ko je v stiski!

Zato rojaki sedaj imate lepo priliko ki še niste člani V. P. Z. Bled, da pristopite v Zvezo za času šest mesečne kampanje, ko ste prosti vsake pristopnine. Neozirajte se na dopise ki so krožili po časopisih pred zadnjo konvencijo, tembolj se pa oklenimo aktivnega dela in na apel glavnega tajnika.

Glavni tajnik apelira da naj se preneha v časopisih s izivanjem in ruvanjem, kar je lepo da se to upošteva. Žali bog, da takega opomina ni bilo od nikogar prej, ko je kar mrgolelo raznih dopisov po časopisih.

Torej ako hočemo dobro da bo naša Zveza napredovala, je treba sloge in prijateljstva. Le na ta način bo Zveza imela čast in napredovanje z novim članstvom.

Pozdrav vsem Slovencem in Slovenkam v Kanadi.

V. Jagodič.

Upamo in upamo, da bodo delavci spregledali dokler je čas, kje je njihovo mesto!

Ker nam je radi odaljenosti težko prisostovati rednim sejam podpornega društva Bled, smo nameravali ustanoviti svoj lastni odsek. Poleg starih članov smo dobili 8 novih. Ali zopet po zaslugi nekaterih ki so vedno proti vsakemu napredku in razvoju, bo zaenkrat propadlo.

F. S.

Širite čitajte in postanite naročnikom Edinosti

"EDINOST"

Published weekly at
206 Adelaide St. W., Toronto, Ontario,
by Edinost Publishing proprietor
in Slovenian Language

Registered in the Registry Office for the City of Toronto
on the 25th day of June, 1942, as No. 47939 C. P.

EDINOST
Izhaja trikrat mesečno v slovenskem jeziku. Naslov lista:
206 Adelaide St. W. Toronto, Ontario.

Dopisi brez podpisa se ne vpoštevajo. Rokopis nenaročenih člankov in dopisov se ne vrača.

Domače razmere in naše naloge

Dokler naši državniki v državni zbornici raspravljajo o zelo važih problemih tekoče in povojne dobe, drugi sicer iz uradnih položajev napovedujejo da bo do konca junija nad sto tisočna brezposelna armada v deželi.

Po nekaterih proizvodnjah je že nasledil takozvani, "lay of". Namreč odpuščeno je sto in sto delavcev iz dela sicer pod raznimi izgovori. Ponekod so se delodajalci poslužili take priložnosti in premestili delavce iz enega v drugi oddelek v tovarni, na nižjo mezdno lestvico, kar povzroča že tako napeto nezadovoljstvo med delavci skoraj v splošnem.

To je če pomislimo na tekočo kakor tudi povojno dobo, precej resen problem v domačih zadevah. Več kot verjetno je, da delavci niso pozabili prejšnh let gospodarske krize in kakor razvidno ta preti spričo dejstva, da se nahajamo pred ogromnimi nalogami pred nami.

Nahajamo se pred največjimi vojnimi akcijami, oziroma invazije Zapadne Evrope. Armada, katera bo izvedla invazijo na evropski kontinent, bo potrebovala ogromno zalogo vojnega materijala. Poleg tega pa v pogonu vojne proizvodnje do najvišje stopnje. Ne manj važna pri tem je, narodna enotnost v zadelju, kot osnovna podlaga tako za pogon industrije in vojne proizvodnje, kakor tudi za rešitev domačih problemov.

Ko že posamezni krogi napovedujejo brezdelje zdaj v vojni, ko vemo, da je potrebno vposliti fizično in tehnično enargijo v prid zmagi nad sovražnikom; da je potrebna mobilizacija vsih sredstev ki so na razpolago v to svrho, ter spričo tega ne napovedujejo dejanski izhod in nadaljno zaposlitev delavcev. Kakršne razmere naj potem pričakujemo po vojni, ko bo število delavcev in delavk pomnoženo z tisoči onih, kateri so danes v voj aški obleki in polagajo svoja življenja na oltar zmage nad fašizmom?

Odgovor v tem oziru je dokaj kratek in tudi jasen! Prvič, če smo bili v stanu zbrati ogromne milijone za vojne stvari, ali jih ni enako potrebno zbrati in založiti v prid narodnih interesov in proti brezdelju, siromaščini ter bedi. Drugič pa vemo, da bodo po zmagi nad fašizmom potrebne neizmerne zaloge živeža, oblek in obutve za ljudstvo, ter sirovina in razni drugi izdelki za rekonstrukcijo opustošene Evrope.

Kanada v tem oziru predstavlja po svojem prirodnem bogastvu, industriji in poljedelstvu, ogromno podporo za rekonstrukcijo povojnega sveta. Torej brez dvoma, da se v tem oziru enako odpira ogromna zaloga materijalnih sredstev za rekonstrukcijo opustošenih krajev Evrope in drugod, kakor tudi zaposlitev za tisoče in tisoče delavcev in delavk.

Toda kot navadno sebični krogi v denarnih ozirih, ki nimajo drugega zaupanja kakor le gotov denar, niso preveč navdušeni za kaj takega. Sklicujejo se, češ, da bi bil v takem slučaju za daljšo dobo le kredit in ne gotovina. Slednje je resnično tembolj, ker vemo, da so opustošeni krajj in države v Evropi, brez gotovine in tudi bodo za daljšo dobo. Ne manj važni so v tem pogledu sklepi konference v Teheranu, kateri so postavili te obveznosti pred Zaveznike.

Torej pomeni, da so gotove skupine sebičnežev sicer na visokih položajih, kateri niso naklonjeni za daljši kredit rekonstrukcije opustošenih krajev ter zagotoviti zaposlitev tisočev delavcev in delavk, kakor tudi ne sklepov konference v Teheranu. Naklonjeni bi bili seveda, če bi pri tem ne veljala sicer druga očitnost, to je, da so narodi upravičeni do samoodločbe v svojih narodnih ozirih. In slednje pa ne nudi one priložnosti na monopol zunajnega kapitala, kakor je to bilo v marsikaterih zadevah pred vojno. To je deloma vzrok oviram proti sklepov zavezniške konference, kakor tudi povojnim problemom.

Rešitveno vprašanje v tem oziru ravno isto, katero je obenem bilo osnovna podlaga za sporazum med zavezniki. Narodna enotnost ne glede na vero, spol ali pa prepričanje, je rešitveno vprašanje za notrajne kakor tudi zunajne probleme. Posebno je in bo rešitveno vprašanje v tej smeri v bodočih federalnih volitvah. Kajti od poslancev v državni zbornici je in bo odvisno, vred z narodom v splošnem, ali bomo šli po poti napredka proti brezdelju, siromaščini in bedi, ali pa po poti krize siromaštva in bede.

Junaška obramba Sevastopola

V današnji izdaji smo priobčili uvodni pregled junaške obrambe Sevastopola, katera je v teku težkih in krvavih borb vzbudila cel svet in občudovanje vzdržljivosti junaških branilcev, ki so pod težkimi napori junaško branili vsako ped zemlje.

To je pričetek te zgodovinske povesti, katera je na imeniten način spisana po Pod-admiralu F. Oktyabrsky, tudi drugih vojaških in civilnih uradnikih, oziroma strokovnjakih v teh zadevah.

Četatelji bodo na podlagi povesti, katera ostane neprimerna v zgodovini, razen Stalingrada, imeli očiten pregled takoj spričetka, kakor tudi v nadaljevanjih z kakšno silo so napadali nemški fašisti in kako so trpeli v svojih napadih ogromne izgube vsled svoje nadutosti in računanja "nadnaravne sile". Obenem pa junaška vztrajnost branilcev, ter njihova globoka vdanost svoji domovini.

V naslednjih nadaljevanjih bodo prišla imena junaških posameznikov, kateri so pod ceno svojega življenja delali v borbi čudežna dela. Kakor naprimer številni ostro-strelci, zatem partizanski oddelki in končno oddelki Rdeče Armade in mornarice, oziroma Crnomorske flote.

Omenjeno povest je poslovenil naš rojak, zelo znan v Sudbury in prej v Timminsu, Jože Smrke. Nobenega dvoma ni, da je pri tem imel precej dela poleg rednega dela v rudniku.

Torej kakor je omenjeno povest "junaška obramba Sevastopola", bo zaporedoma izhajala prevedena v Slovenski jezik v Edinosti. Povest smo sestavili v obliku dveh kolon tako, da posamezni čitatelji si lahko shranijo zaporedoma iz vsake izdaje posebej. In na ta način bodo imeli ob koncu povesti skupni spis ki se ga lahko shrani v obliku romana.

PARTIZANSKA BORBA SIMBOL NARODNE SLOGE

Združeni odbor južno Slovanskih Amerikancev pošilja članek, oziroma govor Sava N. Kosanič-a, na poziv Urada za Vojne Informacije, katerega je govoril narodim Jugoslavije preko kratkovalovne radio postaje 15 januarja 1944. Njegov govor se glasi:

Bratje in sestre!

"Proglas ki ga smo naslovili narodu spričo podpisa "trojnega pakta" 23 marca 1941, Srdjan Budisavljevič in jaz, rečeno je v glavnem: "Podpisom pakta Jugoslavija preneha biti nevtralna. Proti razpoloženju celega naroda, prihaja k vladi osišča. Jugoslavija gre v največjo krizo. Toda iz teh preizkušenj se bo rodilo osvobojenje ako bodo Srbi, Hrvati in Slovenci ostali v slogi. Apeliramo na vse, da ne dozvolite odvojiti se eni od drugih, ne glede kaj se bo dogodilo. Če ostanete složni Srbi, Hrvati in Slovenci, sigurni bodite v bodočnost"!

V zadnjih treh letih neštetokrat sem ponavljal ta poziv. Danes in sicer po toliko preizkušenj, vsak Srb, vsak Hrvat in vsak Slovenec, kateri je pošten in kateri se zaveda da bi zmaga fašizma pomenila smrt nam in človeštvu, mora uvideti, da je najmočnejše orožje, ki pobija fašizem — narodna sloga. V stališču proti Nacizmu vse razlike pri onih, ki se bore proti njega, se morajo pozabiti. Vsled tega dejstva je prišlo do združitve Sovjetske Unije, Združenih Držav in Vel. Britanije. Združene so zato, ker so njihni pogledi neglede na vse drugo, dostojanstvo človeka. Fašizem je sicer uspeval to tedaj, dokler je vladal nesporazum med zapadnimi demokracijami in Sovjetsko Unijo. Kakor hitro se je pokazalo da se Vel. Britanija, Amerika in Sovjetska Unija povezujete na življenje in smrt v borbi, smrtna obsodba je bila proglašena Nacizmu. Vprašanje slednje je le kratka doba.

Torej če pomislimo, ko je Ameriki, Vel. Britaniji in Sovjetski Uniji bila potrebna medsebojna sloga za zagotovitev zmage vprid človeštva, koliko je potem potrebna sloga med vami, kjer od nje je odvisno narodno življenje in bodočnost.

Tudi najmanjša manifestacija sloge Srbov, Hrvatov in Slovencev, je vredna več nego najznačilnejša vojaška zmaga. A, vojaška zmaga spremljana s manifestacijom sloge Srbov, Hrvatov in Slovencev, pomeni popolno vničenje sovražnikovega namena in zagotovitev bodočnosti. Vaša hrabrost in prezir smrti, ki ste jo izkazali, vas postavlja v prve vrste človeštva in omogoča ustvariti narodne ideale.

Soražnik se je trudil petindvajset let uveriti človeštvo, kako so Južni Slovani nesposobni za samostojnost in da nam je usoda da bodemo izkoriščani sužnji. Od leta 1941 vse to je hotel potrditi z brutalnim raztelešavanjem narodnega organizma. Ne samo kvizlingi, ampak tudi kratkovidni in malodušni so služili mu v tem. Sovražnik je na ta način uspel pri prijateljih vcepiti omahljivost in ne vero v nas. Medtem epska dela vaše borbe, kot izraz nerazdružljive srbsko-hrvatsko-slovenske enote, povrnila je vero in obenem daje višji smisel vašim žrtvam.

Sovražnikove trditve, katere naše šoviniste najbolj pomagajo in katere nam škodujejo, to je, da je osnov borbe na Balkanu "srbsko-hrvaška" mržnja. To je pa največja neresnica spričo onih manifestacij ob proglasu nerazdružljivosti ljudstev Jugoslavije, ter obenem cilj osvobodilne borbe. In to je bil najtežji udarac sovražniku, ter v tem pravcu v zemlji in tudi zunaj nje, pred prijatelji in proti sovražniku moramo pospešiti delo za slogo.

Neizrecivem junaštvu vaše borbe, katera je jugoslovansko ime v očeh vseh, ki se bore za dobro, dvignilo se je do najvišje stopnje z tem, da je priznana in podprta od naših Zaveznikov. Cilji vaše borbe so politično zagotovljeni in prinašajo plod za izmučenega malega človeka Jugoslavije s prodoljitvijo sloge Srbov, Hrvatov in Slovencev. Kdor koli razbija to slogo ne samo da dela uslugo sovražniku, ampak želj da na Balkanu ostanejo vzroki za novo vojno. Hoče da se razkosa Balkan v suženjstvo in strupeno medsebojno mržnjo, kar bi bilo najbolj vprid temnim silam in njihovim ciljem. Med tem edinstvena Jugoslavija, ki se očividno raja iz vaše borbe in politične zrelosti, katera bo spojila Južne Slovane, bo steber mira in napredka in bo svetela v dobro vred s Čehoslovačko kot most za tesnejše prijateljstvo izmed Sovjetske Unije, Združenih držav in Velike Britanije.

Sava N. Kosanovič.

TIM BUCK OPOZARJA VODJE C. C. F.

Vseled anti-sovjetske in anti-Teheransko gonje

Toronto — Zadnjo nedeljo dne 24 januarja, je održal znameniti govor vodja delavske progresivne stranke Mr. Tim Buck, pred nad tri tisoč poslušalcev v Massey Hall, dvorani. Radi prenapolnjenega protsora, mnogi so se morali vrniti.

Da je vladala napetost in tudi posebno interesiranje za govor delavskega voditelja, pričalo je ploskanje in klici po dvorani. Mr. Buck, je govoril približno eno uro in pol in je pričetek svojega govora podal v počast spominski obletnici velikega učitelja znanstvenega socijalizma po Karlu Marksu, katerega prvi temelji so se uresničili na eni šestini zemeljske površine, Sovjetski Uniji, Vladimirju Ilič Lenin.

V svojem obširnem govoru o tekočem svetovnem položaju, globoke pomembnosti konferenc v Moskvi in Teheranu, ter razmerah na domačem frontu, Tim Buck, je podal jasen pregled. Zaključki konference v Teheranu napovedujejo novo dobo za narode in človeštvo, poudaril je delavski voditelj. Toda spričo tega najznačilnejšega dejstva v doseženem sporazumu, Churchilla, Stalina in Roosevelta, kateri je tesno združil oboroženo zavezništvo med tremi svetovnimi velesilami, ter drugimi Zedinjenimi Narodi v borbi za brezpogojno zmago nad fašizmom, ne smemo se podati iluzijam, da se vse to uresniči brez napornega dela in enotnosti vsih demokratičnih in progresivnih sil. Naše naloge so vsled tega tem večje, če pomislimo na opustošeno Evropo, ter milijone ljudstva, katera bodo po zmagi potrebovala našo ne le moralno marveč gmotno pomoč.

Kanada v tem oziru je ogromna opora s svojimi bogatimi zalogami sirovin, hrane in obleke ter nešteto drugih potrebščin. In oni, ki že zdaj strašijo ljudstvo pred brezposelnostjo, nedvomno pozabljajo na to očitno dejstvo. Poleg tega pa na sklepe konference v Teheranu, kateri sklepi so jasno začrtali novo pot človeški družbi z tem, da se povojni svet ne le preuredi na pravični podlagi in sicer po samoodločbi narodov za svoje notrajne zadeve, ampak doba, v kateri mora zavladati kooperacija in neizmerna pomoč za rekonstrukcijo opustošenega ozemlja v Evropi, Kitajski in na Pacifiku.

Na žal tej očitnosti, ki nas po zavezniških in tudi demokratičnih ter svobodoljubnih principih tekoče in posebno povojne dobe vežejo v nerazdružljivo kooperacijo in nadaljni mednarodni sporazum za trajen mir, napredek in blagostanje, dobimo posameznike in celo voditelje, ki vestno ali pa nezavestno ovirajo osnovna načela zelo resnih nalog pred nami.

Taki elementi na zvit način podkopavajo s različnimi ovirami narodno enotnost in si celo štejejo v zadoščenu glavnega vodjo Tretje internacijonale, toda ko je bila nje, da si privoščijo podžigati nezaupnost proti Sovjetski Uniji in sklepom konference v Teheranu. V nepremišljeni iluziji z ene strani napovedujejo socijalizem in socijalistično oblast za ljudstvo v Kanadi, od druge pa, zaničevalno se ponašajo napram Sovjetski Uniji, državi z eno šestjo zemeljske površine in z 190 milijonov prebivalcev. Tako ponašanje in stališče ne zbližuje narodne skupine, tudi ne delavce, ampak razjeda narodno enotnost v času ko je ta najbolj potrebna za ohranitev boljše in srečnejše bodočnosti za delavce in narod v splošnem. Kar je pa še bolj mizerno v takem stališču je to, da odpira polje reakciji v njeno prid.

Tako stališče podpirajo in napovedujejo vodje CCF., je poudaril delavski voditelj. Tako stališče vodi ne le proti narodnih interesov; proti principom znanstvenega socijalizma in proti obveznosti delavcev in delavk, ter raznih drugih slojev naroda v tekoči vojni in povojni preureditvi, tembolj vodi v popolen poraz; krizo, bedo in siromaštvo in povrh tega v tretjo svetovno vojno.

Narodna enotnost in še enkrat narodna enotnost, ter oživljanje sklepov konference v Teheranu na podlagi sporazuma in kooperacije med narodi, je osnovna naloga delavcev in delavk ter naroda v splošnem, je zaključil govor vodja delavske progresivne stranke Mr. Tim Buck.

Dimitrov zna postati bolgarski – Tito

List "Philadelphia Enquirer"' je prinesel v svoji koloni "Washington Background" dne 6 januarja letos sledeči članek:

"Če in kadar se bo pričela v Bolgariji civilna vojna, kot se je dogodilo v Grčiji in Jugoslaviji, bo morda stopil v ospredje kot bolgarski Tito, Jurij Dimitrov, komunistični vodja, ki je bil centralna osebnost v znanem Reicstag procesu. Tako menijo v Washingtonu taki ljudje, ki so v stanu vedeti nekaj o teh zadevah.

Dimitrov, bolgarski komunist, je šel v Moskvo potem, ko je bil oproščen vsake krivde sodelovanja pri požigu Reicstaga. Pri obravnjavi je, mimogrede omenjeno, napravil pravi špektakel iz Hermana Goeringa, katerega je sam zaslišal, ozir. izpraševal proti-zaslišanju. V Moskvi je bil imenovan za ta pred nekaj meseci razpuščena, je ostal prez posla.

Od tega časa dalje je izdal proglase in izjave iz Moskve, naslovljene na Bolgarijo iz katerih je razvidno, da se bo, ko pride pravi čas, povrnil v njegovo rodno deželo da vodi tamkaj podtalno in gerilsko gibanje proti nacijem".

Združeni Odbor Južnih Slovanov —
Publicijski odsek.

JEDRO OSVOBODILNEGA POKRETA V EVROPI

V svoji nespametni kampanji mazanja in črnjenja narodnega osvobodilnega gibanja v Jugoslaviji, se je vlada kralja Petra in njen diplomatski aparat posluževal v glavnem starega in že obrabljenega ooružja "boljševiškega strahu". Kraljevska jugoslovanska vlada dobro ve, da je to priljubljeni "argument" reakcije v vseh deželah in posebno še v tej, ter da bi se moglo s te vrste propagando najprej doseči njen destruktivni cilj. Dejstvo, da brez sijajne borbe boljševiške Rusije, bi vprašanje svobodne ali kakršnekoli Jugoslavije sploh ne obstojalo, seveda ne prija gospodom v Kairu. Iz tega je pač dovolj jasno, da se vlada kralja Petra niti najmanj ne briga za bodočnost jugoslovanskega ljudstva, ampak predvsem zato, da se povrne na svoja prejšnja mesta in k svojim privilegijam

Ameriško ljudstvo danes dobro razumeva ogromno vlogo, ki jo igra Rusija v tej borbi proti nacifašizmu in pozdravlja z navdušenjem uspehe rdeče armade, kateri zagotaljajo svetu končno zmago nad fašistično koalicijo. Ali večina Američanov pa še ne razume, da je jedro današnjih osvobodilnih pokretov v Evropi sodelovanje liberalnih in kmetških elementov s komunisti. V vseh narodnih gibanjih, pa bilo to v Jugoslaviji, Franciji, Italiji ali drugje, se komunisti udejstvujejo v teh gibanjih, kot enakopravni partnerji. Ostali člani narodnega osvobodilnega gibanja nimajo nobenega strahu pred njimi, ker vedo, da veže vse skupni cilj in ideal, ki je: osvobojenje dežele izpod fašističnega sovražnika ter vzpostavljenje prave ljudske demokracije, kakršne večji del Evrope ni poznal pred to vojno.

Politika "boljševiškega strahu" je doživela svoj končni poraz v Minhenu ter je v glavnem dovedla do današnjega svetovnega klanja, a narodi Evrope so uvideli in spoznali namen, ki se je skrival za razvpito "boljševiško nevarnostjo" in so odvrgli vsak strah pred sodelovanjem s komunisti.

Najboljši dokaz v tem nudi v svoji zadnji idaji ameriški magazin "Life", v katerem je objavljen članek, ki opisuje borbo osvobodilne borbe na Danskem. Ta dežela je po vsem svetu priznana za demokratsko državo, a kaj se tam dogaja? Podtalni pokret, voden po konservativcu John Moellerju, sodeluje s komunisti, kateri niso imeli doslej takorekoč nobene važnosti v tej državi in posebno niso igrali nobene politične vloge. Zdaj pa konservativni elementi skupno z njimi vodijo borbo odpora proti skupnemu sovražniku potom podtalnega gibanja.

V današnji anti-fašistični borbi proti Hitlerju se ne vpraša kako je kdo politično opredeljen, ampak samo ako je voljan, da bije borbo proti skupnemu sovragu. Vsak iskren in pravi rodoljub, kateri se hoče boriti za osvobojenje svoje rodne dežele in za vzpostavljenje ljudske dekokracije, je dobro-došel. Beneš, Moeller, De Gaulle in drugi voditelji nove demokratske Evrope sodelujejo z vsemi anti-fašisti, brez ozira na politično prepričanje ali opredeljenje. Edini saboterji tega sodelovanja so pro-fašistični in reakcionarni elementi, kakor so člani ubežne jugoslovanske vlade, toda ljudstvo je te že odvrglo na stran.

Jugoslovansko ljudstvo, ki v pretežni večini ni komunistično, danes ne vprašuje, ali je Tito komunist ali ni, pač pa le to, če se bori za osvobojenje Jugoslavije izpod Hitlerja in za vzpostavo ljudske demokracije po končani vojni. Ta narod je to potrdil s svojo dveletno borbo proti okrutnemu osvajalcu. Za njega je Tito postal slavni simbol osvobodilne borbe, simbol najsvetlejših narodnih in političnih idealov.

Združeni Odbor J. S. A.
Publicijski Odbor.

APEL SLOVENSKIH PROTI-FAŠISTIČNIH ŽENA

Britskim ženam in materam za ustanovitev druge fronte

Cairo, Egipt — Glasom tukajšnih poročil iz osvobojene Slovenije, kjer se je pred nedavnim vršil prvi Kongres Slovenskih proti-fašističnih žena, je naslovljen sestrski apel ženam in materam Vel. Britanije, da urgirajo na svojo vlado za ustanovitev druge fronte, ter z tem sprečiti nadaljne potoke krvi, strašne muke in trplenje pod nazi-fašistično tiranijo v zasedeni Evropi. Njihov apel se glasi:

"Drage sestre, žene in matere! Na Kongresu Zveze Slovenskih proti-fašističnih Žena, smo še enkrat poudarile nadaljno potrebo in pripravnost v borbi proti Nazi-fašističnih tiranov, ne glede na že dosedaj ogromne žrtve, dokler ne napoči dan zmage in osvobojenja.

Me smo pripravne na vse in v vsemu kar nudi vničiti fašizem. To je pa obenem cilj Zedinjenih Narodov! .....

Drage sestre! Slovenski narod, je že dal več kot je bilo mogoče pričakovati od njega za zmago nad fašizmom. Tisoči vdov in pohabljenih sirot! Tisoče matera je položilo svoja življenja na oltar osvobojenja in tisoči otrok, je umrlo in umira strašne smrti v koncetracijskih taboriščih, ali pa od roke v nečloveški brutalnosti nacističnih okupatorskih nasilnežev. Naši domovi, mesta in vasi, so skoraj brez malega porušeno in požgano. Naše zavetje je neusmiljena borba do popolne zmage nad sovražnikom!

Me, apeliramo na vas, urgirajte na vašo vlado za ustanovitev druge fronte! Upamo in nadejamo se, da nas razumete ter obenem čutite naše strašne muke in neizrecive žrtve. Demokratične žene celega sveta, naj se zavedajo nujnega času, za zmagoviti udarec proti fašizmu. Kajti edino na ta način se bo sprečilo nadaljne potoke ljudske krvi in zagotovilo življenje našim otrokom!

Naj živi Zveza svobodoljubečih žena celega sveta! Naj živi Vel. Britanija, Amerika in Sovjetska Unija! Naj živi, predsednik Vel. Britanije, Churchill"!

Murray izolacionist

Toronto — Dopisnik "Canadian Tribune" R. S. Gordon, na imeniten način odkriva izolacionistično omrežje naperjeno proti progresivnega pokreta v deželi.

Gladstone Murray, se je pokazal v zadnjih svojih nekoliko govorov posebnega veščaka v kampanji proti progresivnega gibanja in kakor razvidno, si je na ta način pridobil tudi blagoslov od najbolj reakcionarnih elementov, kateri izkoriščajo vse mogoče v besedi in dejanju proti naprednih slojev, pokretov in tudi časopisju.

R.S. Gordon pravi, da so posamezni industrijski baroni v ta namen zbrali med sabo $100.000 za nadaljevanje take kampanje. Med temi omenja Arthur Schmon-a in pravi: "Kdo je Arthur Schmon"?

Slednji je glavni ravnatelj Ontarijskih Papirnih tovarn katerih je pa lastnik Col. Robert R. McCormik, lastnik in publicist "Chicago Tribune", znan časopis, ki na previhan način služi reakcionarni propagandi. McCormik je znan nasprotnik Roosevelta in Stalina, ter bi skoraj raje videl Hitlerjevo zmago, kakor pa Zedinjenih narodov, je dodal v svojem dopisu, R. S. Gordon.

Junaška obramba Sevastopola

Spisal Podadmiral, F. Oktyabrsky

(Prevedel J. Smrke)

Dne 3 julija na ukaz glavnega poveljstva Rdeče Armade, so sovjetske čete izpraznile Sevestopol.

Osem mesecev so naši junaški mornarji, odlični pešci; drzni letalci; topničarji; mino-metalci in tankovne posadke, branile to morsko trdnjavo s pogumom in odločnostjo nepoznano v zgodovini.

Sovražnik je vstopil v mesto preko različnih gora, svojih lastnih mrličev, valečih se v svoji lastni umazani in črni krvi.

Z takozvano "zmago" so plašili Nemci črez mesno ceno. Je bila v resnici **"piškava zmaga"**! Nemci ne morejo zakriti tega dejstva pred ljudskim mišlenjem sveta, če ne vem kako želijo.

Skozi našo junaško obrambo Sevastopola, so Nemci trpeli ogromne izgube. Okrog 300.000 mož in častnikov je bilo ubitih in ranjenih, samo v teku zadnjih 25 dneh. Zaeno več kot 250 tankov; 300 letal; okrog 250 topov in velike količine drugega orožja ter municije. Izgubili so mnogo, in dobili — kup razvalin!

Kaj na kratko je zgodovina 1941-42 obrambe Sevastopola! Kakšne so bile okolščine pod katerimi za podaljšano dobo, smo bili prisiljeni se boriti proti številčno močnejšega sovražnika?

V preteklosti se je mislilo to, da morska baza je namenjena v prvi vrsti da se bori proti sovražni mornarici. Na podlagi tega mnenja je bila zgrajena cela utrdba Sevastopola, kakor tudi več drugih morskih trdnjav ali pa morskih oporišč.

Iskušnja domoljubne vojne, je pokazala da stojimo naproti sovražnika, ki se bori v glavnem s kopnimi silami. V kratko odmerjeni dolini pred obleganjem Sevastopola, močan sistem kopne obrambe je bil zgrajen okoli mesta, sestoječ v glavnem z težkimi obrežnimi baterijami, katerih cevi so bile obrnjene v notrajnost ali proti kopnem. Dodatno temu, strelske luknje, utrjene cementne hiše in protitankovske ovire so bile postavljene na vseh vhodih morskega oporišča.

Naša zračna sila — obe, morska in militerna, ste dokazali, da so proti-tež pri obrambi mesta. Zopet, so zmešale in prekrižale načrt nemškemu fašistovskemu poveljstvu s težkim bombardiranjem njihovih čet.

Naši mornarji, rama ob rami z našimi vrlimi Krimskimi kopnimi silami, kateri so mnogo krat izšli kot zmagovalci z bojnega polja, vprizarjali so čudežna dela, poguma in junaštva, skozi osem mesečno obleganje Sevestopola.

Važnost najbljižnjega sodelovanja med Rdečo mornarico ter oddelki Rdeče Armade, se je pokazala kot nikoli prej, pri bitki za Sevastopol.

Brez Rdeče Armade; brez tega dnevnega nabližjega sodelovanja v nastopu, mi bi nikoli ne mogli doseči takih izvenrednih uspehov. Obramba Sevastopola je lep in jasen izgled sodelovanja, Rudeče Armade in Rudeče mornarice z obrežnim topništvom, proti-zračnim obrambnim sistem, ter pomožnimi oddelki v zaledju in tako dalje.

Od 30 oktobra 1941, vse skozi do zadnji dni, naši oddelki pohote skupno z Črnomorsko mornarico, so se borili za vsako ped sovjetske zemlje. Osoblje od vseh vej službe izkazalo je, brezprimerno trdnost skozi celo dobo.

Ogromne važnosti pri obrambi Sevastopola, je bilo naše mornariško topništvo. Črno-morska flota se je pokazala posebno delujoča pri odbijanju nemških napadov. Prvič v oktobru in drugič v decembru, je bil naval sovražnika odbit z pomočjo težkih topov iz naših bojnih ladji. Na tretji in končni napad Nemcev na Sevastopol, naše bojne ladje niso mogle podpirati branilcev od posadke z polno močjo njihovih topov. Razložiti se mora to zato, ker nam je manjkalo primernih letališč, kamor bi mi skoncetrirali bojna letala, za obrambo naših bojnih ladij. Ozek pas zemlje okrog Sevastopola, kateri je bil neprestano obstreljevan z topovi in mino-meti, ni bil prostor primeren za večje število bojnih in napadalnih letal. Pomanjkanje letališč je dalo Nemcem oblast v zraku ter tako preprečilo našim bojnim ladjam, da niso mogle vzeti bolj aktivnega sodelovanja za odbitje napada na Sevastopol.

Kljub vsem oviram in težkočam, seveda naše križarke, naši rušilci, so naredili mnogo za odbitje divjega napada fašistov. Ladja poslana v Sevastopolsko pristanišče v najbolj kritičnem momentu bojevanja, sipala je ogenj na glavo Nemcev, ter v isti čas odbijala brezštevilne napade torpednih in bombnih letal.

Pri vhodih mesta so Nemci nagromadili ogromne sile, za zavzetje trdnjave. Prvotne sile katere so vrgli v boj, so vsebovale: "22-ta, 24-ta, 28-ta, 50-ta, 72-ta, 132-ta in 170-ta pehotne divizije; prva in 18-ta Rumunska divizija, podpirane po 18 oklopni in tankovski skupini, ter 8-mim zračnim korom. Sovražnik je računal zavzeti Sevastopol v 3 dneh s temi silami, ampak naduti fašistični generali so se uračunali.. Imeli so tako velike izgube v prvih treh dneh, da so bili prisiljeni zahtevati od Hitlerja, da jim pošlje nadaljno pomoč in nadaljna ojačanja.

Bojevanje je bilo izvenredno trdovratno! Dnevno so morali Sevastopoljčani odbiti od 15 do 20 napadov. Mrtva trupla so bila nagromadena, pred zunajnjim obročem naše obrambe. Samo v prvih treh dneh junija, naši odlični mornarji z Črno-morske flote in Rdečearmejci od obmorske armade, so pognali v beg 22-to in 50-to ter več drugih nemških divizij v beg. Fašisti so morali prevesti sveže rezerve za ojačenje z desetkanih divizij. Tri ali štirj divizije katere so bile pognane, so mogle spraviti skupaj komaj en sam polk vsaka in to so bili skrpucani v eno divizijo.

Nam je bilo mogoče ugotoviti naprimer to iz 50-te nemške divizije, njeno efektivno silo v častništvu in moštvu, da ni presegala dva polka (regimenta) akoravno je imela imena od več kot deset polkov. To pomeni da so ostanke potolčenih divizij sestavili Nemci v 50-to divizijo in jo znova pognali nazaj v napad.

Pritožbe, katere je sestavil glavnemu poveljstvu general Boldešču, poveljnik rumunske pehotne divizije, jasno dokazuje, sovražnikove izgube pri Sevastopolu. General je tarnal rekoč, da je celo prej ko je prišel v akcijo, imel 3.000 ubitih v teh dneh. Nemški vojni vjetniki so pa izjavili, da po prvih par dneh bitke izgube na moštvu in častnikih, so bile tako težke, da ne več kot ena peščica jih je ostalo pri življenju.

(Se nadaljuje prihodnjič)

Zapisnik konvencije vzajemne Podporne Zveze Bled

V pojasnilo konvenčnim delegatom in članstvu V. P. Z. Bled, glede zakasnitve konvenčnega Zapisnika, je naslednji zadržek. Ker je na Konvenciji sklenjeno, da brat Marušič in brat Grebenc, skupno prepišeta zapisnik, katerega je spisal Franc Zobec.

Na Konvenciji sta obljubila da ga bosta skupno prepisala in pa ker tega nista storila, ampak sta vsak svojega spisala in da ni mogoče priobčiti dva zapisnika, sem vsled tega originalni spis poslal v Pascalis Frank Zobcu v podpis. On mi ga je poslal nazaj z pripombo, da naj to glavni odbor reši. Radi tega je seveda vzelo precej časa predno je bil dogotovljen zapisnik.

Konvencija je pričela v Poljski dvorani dne 12 decembra 1943 v Kirkland Lake. Konvencijo je slovesno odprl Mladinski Odsek društvenega odseka iz Kirkaland Lake z himno: "O Canada", ob tretji uri popoldan.

Konvenciji sta prisostovala zastopnika Zavarovalnega Urada Mr. Armstrong in nadzornik Mr. G. Tinline, kakor je bilo že vnaprej naznanjeno. Mr. Armstrong zavzame predsedniško mesto sicer dokler se izvoli konvenčnega predsednika. V svojem nagovoru navzočim omeni, da je poslan po ravnatelju Zavarovalnega urada in da ima nalogo podaljšati nam dovoljenje za uradovanje naše Zveze in to le v slučaju, če dosežemo sporazum in izgladimo spor ki je nastal v Zvezi ter dokažemo, da bo od sedaj naprej njeno delovanje neovirano. V nasprotnem slučaju, je njegova naloga odvzeti dovoljenje in razpustiti Zvezo. Radi tega apelira na vse prisotne da uložijo svoje moči in da pride do sporazuma. Pravi: "Zdaj je ležeče na vas, da si izvolite konvenčnega predsednika", in nato zapusti predsedniško mesto.

Br. Račič, delegat iz Sudbury vpraša Mr. Mr. Armstrong-a, če bi on mogel predsedovati vsaj toliko časa, dokler se spor na razčisti. Na kar je slednji pripomnil, da ne more prevzeti mesto konvenčnega predsednika, ampak da si ga moramo izvoliti med seboj. Nato pride v konvenčno dvorano Vrhovni Zdravnik Zveze Dr. Thompson, katerega predstavi navzočim zastopnikom Zav. urada in delegatom, br. Grebenc.

Br. Sečenj, želi pojasnilo in vpraša Mr. Armstrong-a, da pove kaj je vzrok, da bodo delegati na jasnem.

Br. J. Miketič, delegat društvenega odseka iz Windsorja, predlaga da se izvoli konvenčnega predsednika in da se skuša vso zadevo pri Zvezi poravnati in doseči sporazum že danes, a jutri, da pridejo druge stvari na dnevni red. Mr. Armstrong se strinja s predlogom in je mnenja, da bi se jutranja seja začela ob 10 uri dopoldne. Br. Marušič se tudi strinja in pravi, da bi se vse posle najprej moralo dognati do kraja in šele potem sprejeti nova pravila. Tudi br. Otničar je istega mišlenja, da se tako naredi in da se dela vse po zakonu, kar je pač od delegatov odvisno.

Br. Pogorelec protestira in pravi, da bi se vse moralo razčistiti, ker je mogoče tukaj dosti delegatov, katerim ni jasna cela zadeva kakor je njemu in je dodal, da niso nikdar dobili nič od novega odbora.

Mr. Armstrong prosi, da se nominira konvenčnega predsednika.

Br. Grebenc predlaga dr. Thompsona in sicer zato, ker mu cela afera v naši Zvezi ni znana in bo kot predsednik gotovo nepristranski.

Br. Marušič ugovarja proti nominacije Dr. Thompsona in pravi, da ni član Zveze in je vsled tega protipravilno, da kot nečlan predseduje Konvenciji, obenem pa članom Zveze more postati samo oseba Slovenskega rodu, dočim Dr. Thompson ni.

Dr. Thompson se pred delegati opraviči in pravi, da je hotel nam narediti samo uslugo in če so delegati nasprotni njegovi nominaciji, on odstopi.

Mr. Armstrong predlaga, da se nekdo drugi izvoli, ker Dr. Thompson če tudi je mislil da je član Zveze, je pa kot razvidno samo zdravniški svetovalec Zveze.

Predlaga se deset minut odmora. Predlog enoglasno sprejet!

Po preteku odmora, br. Košmar, član glavne porote iz Sudbury, predlaga br. Benčino, delegata iz Timminsa, za konvenčnega predsednik. Br. Sečenj pa br. Marušiča. Glasuje se dviganjem rok, za br. Marušiča 11 in br. Benčino 7 glasov.

Br. Grebenc protestira in je mišljenja, da bi samo delegati imeli pravico na to mesto biti izvoljeni. Dočim pa br. Marušič ni delegat, on je član gl. odbora.

Mr. Armstrong pojasni, da je on mislil, da je br. Marušič delegat, zdaj pa je zvedel, da je član gl. odbora.

Br. Marušič pojasni, da kot član gl. odbora ima pravico biti izvoljen po pravilih in tudi pismo od Zavarovalnega urada, ampak je pripravljen če bo od tega imela korist Zveza, ter če bi to olajšalo doseči sporazum, resignirati. Pravi, resigniram toda moja resignacija se ne sme smatrati kakor kapitulacija pred br. Grebencem.

Br. Grebenc protestira da zakaj se Dr. Thompson nominira in zahteva, da se izvoli samo delegata.

Br. Miketič, je mišlenja, da se izvoli konvenčnega predsednika izmed delegatov.

Br. Sečenj predlaga br. Miketiča in br. Košmrl br. Benčina. Oba predloga sta podpirana, gre se na glasovanje. Izvoljen br. Miketič z 8 proti 7 glasov, za konvenčnega predsednika.

Nato se br. Miketič zahvali obema strankama na zaupnici in naproša skupno vse,da se bo vsak držal parlamentarnih pravil in zagotavlja, da bo vodil konvencijo na demokratični podlagi in nepristranski. Obenem zagotavlja, da bode imel vsak pravico govora opozarja pa, da ne upada drug drugemu v besedo.

Ker ni bilo dnevnega reda, naproša obe stranki, da se zaključi, kaj bomo delali jutri. Dobi besedo br. Pogorelec in pravi: "Jaz se strinjam z br. predsednikom in mislim da bi začeli raspravo, kdo je ponaredil podpis"?

Br. Otoničar predlaga, da se izvoli odbor, za pregled izkaznic pooblaščenih delegatov. Gre se na volitve odbora. V ta odbor so izvoljeni: J. Modic, A. Kovač, L. Račič in J. Benčina.

Po kratkem pregledu odbor glede pooblaštenih delegatov poroča:

Odsek št. 1. Kirkland Lake, zastopan po: J. Francelj, F. Pavček in A. Lavrič.

Odsek št. 2. Val D'Or, J. Sečenj in A. Kovač.

Odsek št. 3., Timmins, L. Kosmrl J. Benčina in F Anzelc.

Odsek št. 4, Noranda, F. Perušek in J. Modec.

Odsek št. 5., Malartic, J. Weis.

Odsek št. 6. in 7., Port Arthur in Vancouver, Edvard Troha.

Odsek št. 8., Pascalis, F. Zobec.

Odsek št. 9., Sudbury, L. Račič.

Odsek št. 10., Windsor, J. Miketič.

Odsek št. 11., Toronto, G. Mihelič.

Odsek št. 12, St. Catherines, J. Pogorelec.

Odsek št. 14., Kirkland Lake, J. Ilc in F. Pust.

Nato br. Otoničar predlaga, da preiskovalni odbor izve kje je naložen denar katerega so odseki pošiljali na F. Grebenca po 30-tem iuniju t. l. in če je isti naložen na V. P. Z. Bled., ali pa na kakšno drugo ime. Tudi je mnenja da tisti delegati. ki so izvenredno pošiljali svoj asesment na V. P. Z. Bled, bi ne smeli dobiti delegatske moči.

F. Grebenc in A. Krajc sta mnenja, da bi delegati morali vedeti, kje je bil denar naložen, ki je bil privatno pošiljan in koliko ga je poslano na nov Gl. Odbor.

Br. Otoničar pravi in tudi zahteva, ker blagajniški računi morajo biti čisti, da nadzorni odbor pregleda ene in druge knjige in da potem delegati odločijo.

Br. Predsednik pojasnjuje, da se to naredi pred jutrašnjem zasedanjem. Ker ni bilo daljšega ugovora, se enoglasno sprejme pojasnilo.

Zatem br. Pogorelec predlaga, da bi Matija Špehar poročal o svoji zadevi.

Br. Mihelič, član glavne porote, se toži na postopanje odseka št. 2, kateremu tudi on pripada z 8 drugih članov, kateri so na listi podpisani, ki tudi protestirajo.

Br. Sečen pravi, da to ni resnica. Čita dopis br. J. Kebe v katerem pravi, ako hočete z menoj govoriti pridite k meni. Br. Sečejn nadalje pravi, da br. Kebe lastuje odsekov denar.

Br. Vidrih vpraša br. Miheliča, k kateremu odseku da pripada?

Br. Otoničar na podlagi tega poroča, da je 20 članov odseka št. 2., pošiljalo denar na novi glavni odbor, dočim 11 članov pa na stari odbor.

Br. Mihelič predlaga, da se delegate obeh odsekov to je št. 2 in št. 11 potrdi. Nadalje poroča o nekem zapisniku, ki da je bil čitan, a ni bil spisan.

Br. predsednik vpraša za pojasnilo, kako je mogel biti zapisnik čitan, ko ni bil spisan? Br. Mihelič čita protest od br. tajnika, kateremu br. Marušič ugovarja in pravi, da je 30 junija bilo prepovedano po Zavarovalnem uradu vsako poslovanje Zveze.

Br. Pogorelec je mišlenja, da bi morali člani odseka št. 2 v Val D'Or. tajnika suspendirati. Br. Otoničar pravi, da če je odsek poslal asesment za maj in junij, zakaj Pogorelec pravi, da se tajnika suspendira?

Br. Račič zahteva pojasnilo izkaznic, ker ni bilo upravno, da se izkaznice popravijo. Mihelič zahteva pojasnilo glede izkaznic, ker ni bilo upravno, da se izkaznice popravijo. Mihelič zahteva pojasnila in protestira.

Predsednik da celo zadevo na glasovanje, namreč ali so delegati iz Val D'Or pravomočni ali pa ne. Trinajst glasov je bilo za pravomočne in en proti.

Nato predlaga br. Račič, da Matija Špehar poroča o svoji zadevi.

Br. Špehar se vstane in pravi: "Delegatje in glavni odborniki! Tukaj sem da me lahko vsi vidite in poznate. Zatem na daleč in široko razlaga, kako je prišlo do spora v Zvezi in pri kraju pripomni, da on ni ponaredil podpis "Louis Zdravje" pod onim napisom v "Edinosti". To dokazuje z nekim dokumentom grafološkega izvedenca.

Omenjeni dokument je prečital br. Marušič, kateri izjavlja, da v dokumentu ni nič točno povedano dali br. M. Špehar ponaredil isti podpis ali ne. Dočim v listu, ki ga ima br. J. Vintar, izvedenec točno pove, da ga je br. Špehar ponaredil.

V javnost je prišel tudi zapisnik od 24 oktobra od seje Gl. odbora, katerega je podpisal F. Marušič. Ker se je pa zdel odsekovnemu tajniku podpis sumljiv, je vprašal br. Marušiča, alj je on podpisal kot zapisnikar. Br. Marušič zanika vprašanje ter podpiše svoje ime v dokaz poleg prvega. Na podlagi tega je br. Špehar vprašal br. Otoničarja, kaj bi on storil ako bi bil na njegovem mestu? Otoničar odgovori, da bi že davno izginil od tu. Nato br. Špehar pokaže drugo listnino v kateri se obdolžuje pisava br. Otoničarja, da je slična oni na podpisu, a vendar se mu ne more definitivno dokazati krivdo.

V debato ki se je zatem pričela posežejo: Br. Weis, Kosmrl, Vidrih. Novak, Pogorec, Mihelič, Otoničar, Grebenc, Krajc, Pust in Marušič.

Br. Marušič čita dokument grafološkega izvedenca, katerega mu je Špehar dal, da v dokumentu ni nič definitivnega in konkretnega: "dali je Matija Špehar podpisal podpis Louisa Zdravje ali ne, dočim je v dokumentu ki ga br. Jože Vintar ima, decidirano rečeno, da ga je Špehar ponaredil in da o tem ni nobenega dvoma. Br. Kosmrl predlaga, da se vse to pošlje na vse odseke in da naj oni odločijo, če je Matija Špehar kriv ali pa ne.

Br. Kovač stavi protipredlog, namreč da se da Matiji Špehar doba za 6 mesecev, da sodnijskim potom dokaže svojo nedolžnost in še je nedolžen, postane spet dobro stoječi član, če pa ne, se ga izključi iz Zveze.

Oba predloga sta dana na glasovanje in delegati glasujejo kakor sledi. Za predlog br. Kosmrl 3 glasa in za predlog br. Kovača 12 glasov.

Nato predlaga br. Pust, da v dobi 6 mesecev noben član Zveze, ne sme v javnosti napadati br. Špeharja Enako velja tudi za br. Špeharja. Kdor se pa ne bo ravnal po tem zaključku, bo izključen iz Zveze.

Zatem dobi besedo brat Mele, predsednik Nadzornega odbora in poroča glede one poneverbe, ki sta jo baje pronašla. A. Kovač in Sečen pri pregledu knjig maja meseca. Br. Sečen pravi, da mu je dal to vsoto tajnik, kar pa ne odgovarja besedam tajnika, kjer je označena bančna vsota, ko se je pošiljalo na Zavarovalni urad poročilo br. Mele, je pronašel, da bi moralo biti po poročilu omenjenih bratov $352.00 in ne samo $39. 94 c.

Br. Anželc, delegat iz Timminsa, upraša br. Grebenca, kako je on mogel poslati ček za bolniško podporo naravnost na člana in ne na odsek št. 2. ? Grebenc odgovarja, da pravila nikjer ne govorijo, da tega ne bi smel.

Br. Weis tudi vpraša br. Grebenca za pojasnilo, zakaj ni izplačana posmrtnina za br. Sika Sostar. Br. Grebenc pojasnuje, da je Sostarjev brat izjavil, da je tam odsek in da bo z njim vse uredil, o čemur je odsek bil obveščen.

Konvenčni predsednik poda svoje mišlenje, da se zapisnik jutri pročita in obenem apelira na navzoče, da od danes naprej se moramo izogibati mržnji med članstvom. Spoštujmo se med sabo kot brat brata in skušajmo pozabiti vse kar je bilo. Nadalje pravi, da sta oba zastopnika Zavarovalnega urada izjavila, da v slučaju, če ne dosežemo sporazum, bo Zveza likvidirana. Seveda to bi ne bilo lepo ne za eno in tudi ne za drugo stran, zato moramo na vsak način doseči sporazum in ta bo edino v korist Zvezi in članstvu.

Br. Grebenc, se strinja s apelom konvenčnega predsednika, tudi sam je za sporazum, ker hoče da bi zmiraj mogel pogledati bratom v oči. Obenem se pa toži zoper novi glavni odbor, kako je mogel izpolniti izpraznjena mesta v njih glavnem odboru, dasi je bilo od zavarovalnega urada ustavljeno uradno poslovanje Zveze.

Br. Marušič pojasnuje, da po nalogu zavarovalnega urada, nobena oseba Zveze ni imela pravico ničesar delati v imenu Zveze, kako je pa potem Grebenc mogel na odseke pisati in rabiti društven pečat?

Br. Grebenc odgovarja, da je on kot uradnik imel to pravico in je dodal, da so oni izpopolnili svoj glavni odbor dne 21 maja 1943.

Br. Mihelič poroča mnejne članstva odseka št. 11., da bi bilo najbolj pamentno izvoliti nov glavni odbor in sicer iz oseb, ki niso bile v sporu.

Br. Novak želi pojasnilo, da li je glavni tajnik imel pravico sklicati Konvencijo na podlagi zaključka seje njih glavnega odbora 21 maja?

Na predlog br. Kosmrl, člana Glavne Porote, ki kot tak ni imel pravice predlagati, ker ni slišal v izvrševalni odbor, jaz sem sklical izvenredno Konvencijo na zahtevo zavarovalnega urada. V slučaju da je M. Špehar v resnici izključen in to je zahtevala dve-tretjinska večina odsekov. Zatem br. Novak poda resignacijo celega glavnega odbora.

Sledi vprašanje konvenčnega predsednika nasprotni stranki, če so člani njihnega glavnega odbora pripravni resignirati? Nasprotna stranka izjavlja isto in poudarja, da člani obeh Glav. Odborov ne pridejo vpoštev pri nominaciji za novi Glavni Odbor.

Z tem je današnja seja bila zaključena ob 12 uri zvečer in je zakazano drugo zasedanje drugega dne ob 10 uri dopoldne.

(Se nadaljuje prihodnjič)

PREGLED KAMPANJE

Windsor še na prvem mestu. Sudbury in Port Arthur sta precej podkurila. V naročninah Louis Zdravje in Anica Starič, prednjčita. V tiskovnem skladu Vera Marohnič in Tony Jerše.

MESTO:	Nove naročnine	Tisk. sklad:
WINDSOR	15	$553.00
VANCOUVER	1	486.00
SUDBURY	3	186.00
PORT ARTHUR	5	149.80
ST. CATHERINES	10	139.00
TIMMINS	13	81.00
CALGARY	5	48.00
LARDER LAKE	—	40.51
KIRKLAND LAKE	18	——
NORANDA	6	——
TORONTO	5	——
PASCALIS, QUE.	2	——
VAL D'OR,	—	2.50
HAMILTON	1	——
SKUPAJ:	84	$1.685.81

Kakor je razvidno drugi izkaz kampanje za tednik, je znatno izpremenil prejšni izkaz. Zadnji teden smo dobili 16 novih naročnin in $250.00 za tiskovni sklad. Oglasile so se nove naselbine od zadnjega izkaza kot naprimer, Larder Lake, Pascalic, Hamilton itd. Poleg tega pomaknil se je Sudbury s svojim "divizijonom in batalijoni", Port Arthur pa s gozdarji, ki so vedno bili med prvimi.

Glavni predsednik Z. K. Slovencev, brat Miketič, ugovarja, češ kak so se vsi vključno s uredništvom urotili proti Windsorju, in pravi: Windsor drži prvo mesto! Zatem pa Anica Starič iz Timminsa pravi, število ki sem ga obljubila za nove naročnike je bilo 10. Poslala sem 7 in zdaj prilagam 3 nove naročnine. Misli mi lete v Sudbury k Mariji Smrke, ker v zadnjem izkazu vidim številko 2. Če bi Mery pripisala še ničlo zraven bi bilo 20. Enako Vera Marohnič, ne zaostaja od pričetka kampanje za Edinost. Na nabiralno polo je zbrala $45.60 in tudi eno novo naročnino. Frank Zobetc, je tudi poslal dve nove naročnini. Potem se je pa oglasila naša sosednja rojakinja Miss Angela Smole in pravi, pošiljam vam eno naročnino in upam da bom jih še nekaj zbrala tukaj v Clevelandu.

Torej približno to bil pregled zadnjega tedna, kateri je res dober in poleg tega se obeta v naslednjih tednih tako v naročninah, kakor tudi za tiskovni sklad nadaljni napredek.

Kakor smo zadnjič omenili prav dobro bi bilo da vsaka naselbina skuša izpolniti kvoto in z tem seveda olajšati nadaljni napor za vzdrževanje tednika. Torej delujmo v tem pravcu do kraja kampanje!

Upravništvo Edinosti.